

KARENNI HUMAN RIGHTS GROUP

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း

လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုပုံစံနှင့် အချက်အလက်အကျဉ်းချုပ်

(၂၀၂၁ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁)ရက်နေ့မှ ဒီဇင်ဘာလ (၃၁)ရက်နေ့ အထိ)

၂၀၂၁ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁)ရက်နေ့တွင် စစ်အာဏာသိမ်းပြီး လူထုသပိတ်ကာလနှင့် ၂၀၂၁ခုနှစ် မေလ (၂၁)ရက်နေ့မှ စတင်ကာ ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စစ်ရေးတင်းမာမှုများနှင့် နေ့စဉ်ရက်ဆက် ထိတွေ့တိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် ပြည်နယ်၏ သမိုင်းသလျှောက် အဆိုးဝါးဆုံးသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုနှင့် လူသားချင်းဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများအား အဆိုးဝါးဆုံး စတင်ခံစား လာခဲ့ရသည်။ ထိုဆိုးဝါးလှသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွင် ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်မီးရှို့ခြင်း၊ ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ လူသားဒိုင်းအဖြစ်အသုံးပြုခံရခြင်း၊ မတရားဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ အဆောက်အဦးနှင့် လူနေအိမ်များအား ပစ်ခတ် မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း၊ စစ်ဘေးရှောင်ဘဝသို့ရောက်ရှိစေခြင်းနှင့် အခြားသော လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအား ဆိုးဆိုးဝါးဝါးခံစားခဲ့ရသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ပြည်သူလူထု၏ အခြေခံအခွင့်အရေး များဖြစ်သော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အခြားသော လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ မကြုံစဖူး ဆိုးဆိုးဝါးဝါး လျစ်လျူရှုခြင်း (သို့) ဝန်ဆောင်မှုများကန့်သတ်ခြင်းခံနေရသည်။ ယခုလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုပုံစံနှင့် အချက်အလက် အကျဉ်းသည် စစ်တပ်အာဏာသိမ်းသည့် ၂၀၂၁ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁)ရက်နေ့မှ ၂၀၂၁ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၃၁)ရက်နေ့အထိ ကရင်နီလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့မှ လက်လှမ်းမှီသလောက် ကောက်ယူပြုစုထားသည့် စာရင်းသာဖြစ်သည်။

သတ်ဖြတ်သေဆုံးခြင်း

စစ်တပ်အာဏာသိမ်းပြီး ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း ပြည်သူလူထု (၁၄၈)ဦးအထိ စစ်ကောင်စီမှ တိုက်ရိုက် ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် သွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့်သေဆုံးစေခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ အောက်ပါလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုပုံစံဖြင့် သေဆုံးခဲ့ကြရသည့် ပြည်သူလူထုစာရင်း....

- (၈၅) ဦးသည် စစ်ကောင်စီ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရပြီး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် မီးရှို့ခံရခြင်းကြောင့် သေဆုံး
- (၄၇)ဦးသည် စစ်ကောင်စီ၏ ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့်သေဆုံး
- (၇) ဦးသည် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင် ကျန်းမာရေးဆိုးဝါးမှုကြောင့် သေဆုံး

KARENNI HUMAN RIGHTS GROUP

- (၂)ဦးသည် လူထုသပိတ်ကာလအတွင်း စစ်ကောင်စီတပ်မှ ပစ်ခတ်ဖမ်းဆီးမှုကြောင့် သေဆုံး
- (၄) ဦးသည် စစ်ရှောင်စဉ်မတော်တဆမှုကြောင့် သေဆုံး
- (၁) ဦးသည် မိုင်းထိမှန်မှုကြောင့် သေဆုံး
- (၂) ဦးသည် လုပ်ကြံပစ်ခတ် သတ်ဖြတ်မှုကြောင့် သေဆုံး

သေဆုံးသူ (၁၄၈)ဦးအနက် အမျိုးသမီးနှင့် ကလေး စုစုပေါင်း (၂၅)ဦးပါဝင်သည်။ ယခုသေဆုံးစာရင်းအရ ဒီမောဆိုမြို့နယ်တွင်အများဆုံးသေဆုံးပြီး ဖရူဆိုမြို့နယ်သည် ဒုတိယအများအဆုံးနှင့် လွိုင်ကော်မြို့နယ်တွင် တတိယအများဆုံးသေဆုံးသော မြို့နယ်များဖြစ်ကြသည်။ မြို့နယ်တစ်ခုချင်းတွင် သေဆုံးသွားသော စာရင်းဖြစ်ပြီး ထိုမြို့နယ်ခံ ပြည်သူလူထုသေဆုံးခြင်း စာရင်းမဟုတ်ပေ။

(မှတ်ချက်။ ။ ယခုသေဆုံးစာရင်းသည် ပြည်သူလူထုသေဆုံးစာရင်းသာဖြစ်ပါသည်။)

လူသားဒိုင်းအသုံးပြုခြင်း

ကရင်နီပြည်နယ် တိုက်ပွဲကာလအတွင်းနှင့် စစ်ကောင်စီတပ်မှ စစ်ကြောင်းထိုးစဉ်ကာလအတွင်း နယ်ခံပြည်သူလူထုများအား လူသားဒိုင်းအဖြစ် (၅)ကြိမ်တိုင်တိုင် အသုံးပြုခဲ့သည်။

- ဖရူဆိုမြို့နယ်တွင် (၁)ကြိမ်၊ ဒီမောဆိုမြို့နယ်တွင် (၁) ကြိမ်၊ လွိုင်ကော်မြို့နယ်တွင် (၁) ကြိမ်နှင့် ဖယ်ခုံမြို့နယ်တွင် (၂)ကြိမ်
- လူသားဒိုင်းအဖြစ် လူဦးရေ (၄၉)ဦးဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်အသုံးပြုခြင်းခံခဲ့ရသည်။
- လူသားဒိုင်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးအသုံးပြုခံရသူထဲမှ (၂၄)ဦးအား ဆက်လက်ဖမ်းဆီးထားပြီး မတရားပုဒ်မများဖြင့် တရားစွဲတင်ထားသည့်အပြင် အချို့ဖမ်းဆီးခံရသည့် ပြည်သူများနှင့် အဆက်အသွယ်ပြတ်တောက်နေသည်။
- လူသားဒိုင်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းခံရသူ (၄၉)ဦးအနက် (၄)ဦးမှာ သေဆုံးသွားသည်။

ဖမ်းဆီးညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်းတွင် စစ်ကောင်စီမှ ဖမ်းဆီးထားသည့် စာရင်းကို အတိအကျ အတည်မပြုနိုင်သော်လည်း အနည်းဆုံး လူဦးရေ (၂၅၀)နှင့် အထက်တွင်ရှိပြီး အများစုမှာ လူငယ်လူလတ်ပိုင်းဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူ၏ စာရင်းကို အတည်မပြုနိုင်သော်လည်းအနည်းဆုံး လူဦးရေ (၁၀၀)ဦးထက်မနည်း ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသည်။

- ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူများ၏ ထွက်ဆိုချက်အရ ဖမ်းဆီးခံရစဉ်နှင့် စစ်ကြောရေးစခန်းတွင် ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ရက်စက်ကြမ်းတမ်းစွာ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းခံခဲ့ကြရသည်။

KARENNI HUMAN RIGHTS GROUP

- ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူများ၏ စိတ်ပိုင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကုစားမှုများအား စနစ်တကျဖော်ဆောင် နိုင်ခြင်းမရှိသေးပေ။

ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူအများစုသည် စိတ်ပိုင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကုစားမှုကို စနစ်တကျ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း မခံစားရသည့်အတွက် အများစုမှာ မိမိတို့ ခံစားခဲ့သောဖြစ်စဉ်များအား ဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်းမရှိပဲ လျှို့ဝှက်ထားသည်ကို သိရှိရသည်။ အကြောက်တရားအလွန်ကြီးမားသွားပြီး စိတ်ခြောက်ခြားနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။

အဆောက်အဦးနှင့် နေအိမ်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း ၂၀၂၁ခုနှစ် မေလ (၂၁)ရက်နေ့မှစပြီး ဖြစ်ပွားသော စစ်ရေးတင်းမာမှုနှင့် တိုက်ပွဲများကြောင့် လူနေအိမ်နှင့် အဆောက်အအုံ အနည်းဆုံး (၆၅၄)လုံး ထိခိုက်ပျက်စီး မီးလောင်ကျွမ်းခြင်းခံခဲ့ရသည်။

- မီးလောင်ပျက်စီးမှု (၂၇၅)လုံး
- ကြီးကြီးမားမားပျက်စီး (၁၉၂)
- အနည်းငယ်နှင့် အတော်အတင့် ပျက်စီး (၁၈၁)လုံး
- ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ (၆)လုံး
- ကျေးလက်ဆေးခန်း (၁)လုံးထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။

နေအိမ်များ မီးလောင်ပျက်စီးမှုဖြစ်စဉ်တွင် စစ်ကောင်စီမှ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ မီးရှို့ဖျက်ဆီးမှုကြောင့် အများဆုံး မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ထိုမီးရှို့မှုဖြစ်စဉ်မှ ဒီမော့ဆိုမြို့နယ် ကုန်းသာကျေးရွာဖြစ်စဉ်၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ် လတူးကျေးရွာဖြစ်စဉ်နှင့် လွိုင်ကော်မြို့နယ် (လွိုင်လင်လေးအရှေ့ဖက်ခြမ်း) နောင်လုံကျေးရွာနှင့် ကွန်နားကျေးရွာဖြစ်စဉ်များတွင် စစ်ကောင်စီတပ်များမှ တမင်တကာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ လူနေအိမ်များအား မီးတင်ရှို့ခဲ့ကြသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်လေးခုတွင် နေအိမ်စုစုပေါင်း (၉၀)လုံးအထက် ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ဒီမော့ဆိုမြို့နယ်တွင် နေအိမ်နှင့် အဆောက်အအုံများ အများဆုံး ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသည်။

စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူများနှင့် လူသားချင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း ၂၀၂၁ခုနှစ် မေလ (၂၁)ရက်နေ့မှစပြီး ဖြစ်ပွားသော စစ်ရေးတင်းမာမှုနှင့် တိုက်ပွဲများကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူ လက်ရှိအချိန် (၂၀၂၁ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ရက်နေ့) အထိ လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၁၂၀,၀၀၀)ဦး ထက်မနည်း စစ်ဘေးရှောင်နေကြရသည်။

- စာရင်းအတည်ပြုနိုင်သူ စုစုပေါင်း (၉၅,၀၀၀)ဦး

KARENNI HUMAN RIGHTS GROUP

- စာရင်းအတည်မပြုနိုင်သေးသည့် ခန့်မှန်းချေ စုစုပေါင်း (၂၅,၀၀၀)ဦး (အတည်မပြုနိုင်သည့် လူဦးရေအများစုသည် လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် အခြားမြို့အတွင်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းပိုင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်)
- ၁၈နှစ်အောက်ကလေးနှင့် အမျိုးသမီးသည် လူဦးရေ၏ ၇၀ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိသည်။
- စစ်ဘေးရှောင်၏ ၆၅ရာခိုင်နှုန်းသည် ယာယီစခန်းများတွင် နေထိုင်ကြသည်။
- စစ်ဘေးရှောင်လူဦးရေ၏ ၈၀ရာခိုင်နှုန်းသည် ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ရပ်တည်နေရသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာ ပြတ်လတ်မှုပြဿနာ စိန်ခေါ်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။
- စစ်ဘေးရှောင်ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ နို့တိုက်မိခင်များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် လုံလောက်သည့် အစာအာဟာရ ရရှိနိုင်မှုသည် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်နေပြီး အဟာရ ချို့တဲ့သည့် အခြေအနေသို့ တွန်းပို့နေလျက်ရှိသည်။
- စစ်ဘေးရှောင်လူဦးရေ (၁၀၀,၀၀၀)၏ တစ်ရက်သာ ဆန်လိုအပ်ချက်သည် (၃)ပုံးအိတ် ၁၁၁၁ အိတ်ရှိသည်။
- ဆေးဝါးမလုံလောက်မှု၊ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုအကန့်အသန့်နှင့် လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး (လုံခြုံမှုမရှိခြင်း) စသည့် အခြေအနေအောက်တွင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။
- သောက်သုံးရေနှင့် တစ်ကိုယ်ရေ ကျန်းမာရေးအတွက် ရေကောင်းရေသန့် လက်လှမ်းမှီမှုသည် တနေ့ထက်တနေ့ စိန်ခေါ်မှုကြီးမားလာသည်။
- စစ်ဘေးရှောင်ကလေးများအတွက် ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်း စုစုပေါင်း (၁၀၀)လုံးသာ ဖွင့်လှစ်ထားနိုင်ပြီး စာရေးကိရိယာနှင့် ဆရာဆရာမများအတွက် ထောက်ပံ့ကြေး အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။
- နေရာထိုင်းခင်းအကြပ်အတည်းနှင့် ယာယီတဲအိမ်များ ဆောက်လုပ်ရန် ပစ္စည်းကိရိယာများ လိုအပ်ချက်များစသည့် စိန်ခေါ်မှုများလည်း ရှိနေသေးသည်။
- ဒီမော့ဆိုမြို့နယ်တွင် စစ်ဘေးရှောင်အများဆုံးဖြစ်ပြီး ဘောလခဲမြို့နယ်တွင် အနည်းဆုံး ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်အထိ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းနှင့် စစ်ဘေးရှောင်ရောက်ရှိ နေထိုင်နေသည့် ကျေးရွာ၊ အဆောက်အအုံအနည်းဆုံး (၉၅) နေရာထက်တွင် ရှိနေသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူများ၏ စာရင်းသည်လည်း လစဉ်နှင့်အမျှ အတိုးအလျှော့ရှိနေသည်။ စစ်ရေးတင်းမာမှုနှင့် တိုက်ပွဲပေါ်များစွာတည်နေပြီး စစ်ရှောင်ပြည်သူနှင့် စစ်ဘေးရှောင် စခန်းအသစ်များပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း

KARENNI HUMAN RIGHTS GROUP

စစ်ရှောင်ပြည်သူများတွက် လူသားချင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့သည်လည်း အကန့်အသန့်အောက်တွင် ရှိနေသည်။ ထိုအကန့်အသန့်များတွင် အလှူငွေပုံမှန်မရရှိနိုင်ခြင်း (သို့) ရရှိသည့် ငွေကြေးပမာဏသည် လက်ရှိ လူဦးရေနှင့် မမျှခြင်း၊ ငွေကြေးစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှု၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် လမ်းခရီးလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုနှင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၏ လုံခြုံရေး စသည့် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုပုံစံများ

၂၀၂၁ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ (၁)ရက်နေ့တွင် စစ်အာဏာသိမ်းပြီး လူထုသပိတ်ကာလနှင့် မေလ (၂၁)ရက်နေ့မှ စတင်သည့် ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စစ်ရေးတင်းမာမှုများနှင့် နေ့စဉ်ရက်ဆက် ထိတွေ့တိုက်ခိုက်မှုများနှင့် အတူအဆိုးဝါးဆုံးသော လူ့အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးမှုများအား ပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံး သိသာထင်ရှားစွာ ခံစားလာခဲ့ရသည်။ ကရင်နီပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံးသည် စစ်ကောင်စီတပ်များ၏ ဖိနှိပ်မှုအောက်နှင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းအောက်တွင် အသက်ရှင်နေထိုင်နေကြရသည်။ နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံသားဆိုင်ရာမူလ အခြေခံအခွင့်အရေးများ ဆိတ်သုဉ်းသွားသည့်အပြင် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးနယ်ပယ်များတွင်လည်း အကန့်အသန့်အောက်တွင် နေထိုင်နေကြရသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုပါလျှင် “ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကင်းမဲ့စွာ ” အသက်ရှင်နေထိုင်နေကြရသည်။ ကရင်နီပြည်နယ်တွင် အများဆုံးတွေ့ရှိရသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုမှာ...

- ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြင်း
- ဖမ်းဆီးညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် မီးရှို့သတ်ဖြတ်ခြင်း
- ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း
- လူသားဒိုင်းအသုံးပြုခြင်း
- နေအိမ်များအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း
- လူနေအိမ်များနှင့် ဘာသာရေးအဆောက်အအုံအား ပစ်ခတ်ဖျက်ဆီးခြင်း
- နေအိမ်အတွင်း ဖောက်ထွင်းဝင်ရောက်ခြင်း၊ ပစ္စည်းများခိုးယူလုယက် စားသောက်ခြင်း
- လူသားချင်းဆိုင်ရာ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ဆေးဝါးများအား တားမြစ်ခြင်း၊ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ဖျက်ဆီးခြင်း
- ဘာသာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ပရဝန်များအတွင်း တပ်စွဲခြင်း စခန်းချခြင်း
- နေ့တိုင်း စစ်ဆေးခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်းနှင့် တားမြစ် ချက်များထုတ်ပြန်ခြင်း

KARENNI HUMAN RIGHTS GROUP

- သတင်းအချက်အလက်များရယူနိုင်မှုအား တားမြစ်ခြင်း၊ ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ထိန်ချန်ခြင်း၊ သတင်းအမှားပေးခြင်း၊ ကန့်သန့်ခြင်း၊ ဖုန်းလှိုင်းနှင့် အင်တာနက် လှိုင်းများအား ဖြတ်တောက်ခြင်း ကန့်သန့်ခြင်း
- အခြေခံ လျှပ်စစ်မီးနှင့် ရေပေးဝေမှု စနစ်အား ဖြတ်တောက်ခြင်း
- လူထုများအား ခြိမ်းခြောက်ခြင်း (သေနတ်ဖောက်ခြင်းနှင့် ရမ်းသမ်းပစ်ခတ်ခြင်း)
- မတရားသောနည်းဖြင့် အမှုစွဲတင်ခြင်းနှင့် အပစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း
- ဖမ်းဆီးခံရသူများနှင့် မိသားစုဝင်များတွေ့ဆုံခွင့်မရခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်မရခြင်း
- သက်သေခံအချက်အလက်များအား ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် ဖျောက်ဖျက်ခြင်း
- အခြေခံကုန်စီနှင့် စားသုံးကုန်များ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းအား ကန့်သန့်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် သယ်ယူမှုအား ပိတ်ပင်ခြင်း
- လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ ပရဟိတအဖွဲ့များနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား ကန့်သန့်ခြင်း၊ ပိတ်ပင်ခြင်းနှင့် တားမြစ်ခြင်း စသည့်ချိုးဖောက်မှုပုံစံများအား တွေ့ရှိရသည်။

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စစ်ကောင်စီသည် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအား စနစ်တကျနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ကျူးလွန်နေလျက်ရှိသည်။ အချို့သောလူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုသည် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ်ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုသော်လည်းကောင်း စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုသော်လည်းကောင်း လူသားချင်းဆိုင်ရာစာနာထောက်ထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သည့် ချိုးဖောက်မှုများအားတွေ့ရှိရသည်။ ၂၀၂၁ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် ဖရူဆိုမြို့နယ် မိုဆိုကျေးရွာအနီးတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ကောင်စီမှ ပြည်သူလူထုအနည်းဆုံး (၃၉)ဦးအား စုပြုံ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်း (သို့) မီးရှို့သတ်ဖြတ်ခြင်းသည် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိကျူးလွန်သော အဆိုးဝါးဆုံးလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု၊ လူသားမျိုးနွယ်စုအပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုနှင့် စစ်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်သည်။ ထို့အတူ လူသားချင်းဆိုင်ရာစာနာထောက်ထားမှု ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော ဝန်ထမ်းများအား ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်းသည်လည်း လူသားချင်းဆိုင်ရာ စာနာထောက်ထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက် ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။